

NESBA.

TYT TÜRKÇE · PARAGRAF

04

Paragrafta Anlatım

KOLAY · 20 SORU

1. Güneş henüz dağların ardından çıkmamışken göl, beyaz bir sis örtüsünün altında uyuyordu. Kıyıdaki sazlar, çiyile ağırlaşmış başlarını suya doğru eğmişti. Uzakta bir balıkçı kayığının yalnızca karaltısı seçiliyor, kürek sesleri sisin içinde boğuk boğuk yankılanıyordu. Islak toprağın keskin kokusu havaya karışmış, kıyıdaki küçük dalgacıklar çakılları usulca yalıyordu. Sisün üstü, doğmak üzere olan güneşin soluk pembesiyle boyanmıştı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- (A) Açıklama
(B) Tartışma
(C) Betimleme
(D) Öyküleme
(E) Tanık gösterme

2. Yankı, bir ses kaynağından çıkan sesin, karşısındaki bir engele çarpıp geri dönmesiyle yeniden duyulmasıdır. Ses dalgaları havada yol alırken önlerine çıkan sert yüzeylerden yansır. Yansıyan sesin ayrı bir ses olarak duyulabilmesi için engelin ses kaynağından belirli bir uzaklıkta olması gerekir. Engel çok yakınsa yansıyan ses asıl sese karışır ve kulak bu iki sesi birbirinden ayıramaz.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- (A) Tanımlama
(B) Benzetme
(C) Karşılaştırma
(D) Tanık gösterme
(E) Örnekleme

3. Satranç, iki oyuncunun açık ve koyu renkli karelerden oluşan bir tahta üzerinde taşlarını belirli kurallara göre hareket ettirerek oynadığı bir strateji oyunudur. Tahtada 64 kare bulunur ve oyuna her oyuncu 16 taşla başlar. Zarla ya da kartla oynanan oyunlardan farklı olarak satrançta sonucu şans değil, oyuncunun yaptığı hamleler belirler. Bu nedenle iyi bir oyuncu, birkaç hamle sonrasını hesaba katarak oynar. Örneğin rakibinin şahını sıkıştırabilmek için önce değerli bir taşını feda edebilir.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmamıştır?

- (A) Tanımlama
(B) Örnekleme
(C) Karşılaştırma
(D) Tanık gösterme
(E) Sayısal verilerden yararlanma

4. (I) Eski çağlarda bazı devletler, aralarındaki savaşları sona erdirmek için yazılı antlaşmalar yapmıştır. (II) Örneğin Hititlerle Mısırlılar arasında imzalanan Kadeş Antlaşması, bilinen en eski yazılı barış antlaşmalarından biri olarak kabul edilir. (III) Antlaşmada iki tarafın birbirine saldırmayacağı ve dışarıdan gelecek bir saldırıya karşı birbirine yardım edeceği kararlaştırılmıştır. (IV) Metnin Hitit sürümünün kopyaları başkent Hattuşa'da kil tabletler üzerinde, Mısır sürümü ise tapınak duvarlarında günümüze ulaşmıştır. (V) Bu belge, diplomasinin yazılı kurallara bağlanmasının ne kadar eskiye uzandığını gösterir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde örneklemeye başvurulmuştur?

- (A) I (B) II (C) III (D) IV (E) V

5. Bayramdan iki gün önce annem, evin bütün halılarını balkona taşıttı. Ben camları silerken kardeşim, çekmecelerden çıkan eski fotoğraflara dalıp gitti. Mutfaktan yayılan tarçın kokusu, yorgunluğumuzu biraz olsun unutturuyordu. Akşam olduğunda ev pırıl pırıl parlıyor, yıkanmış perdeler mis gibi sabun kokuyordu. Hepimiz yorgun ama mutlu, sofranın başına oturduk.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- (A) Olaylar, olayın içinde yer alan bir kişinin ağzından anlatılmıştır.
(B) Farklı duylara seslenen ayrıntılara yer verilmiştir.
(C) Olaylar, oluş sırasına göre aktarılmıştır.
(D) Öykülemenin yanında betimlemeden de yararlanılmıştır.
(E) Bir görüş, karşıt düşünceler çürütülerek savunulmuştur.

6. Sulu boya ile yağlı boya, ressamı bambaşka çalışma yolları sunar. Sulu boya saydamdır; ressam, açık tonları elde etmek için boyayı inceltir ve kâğıdın beyazından yararlanır. Yağlı boya ise örtücüdür; koyu bir katmanın üzerine açık renk sürülerek de ışık verilebilir. Sulu boyada bir hata, boya kuruduktan sonra kolay kolay düzeltilemez. Yağlı boyada ise geç kuruyan boya, ressama aynı tablo üzerinde uzun süre çalışma ve yanlışlarını kapatma olanağı tanır.

Bu parçada düşünce, aşağıdakilerden hangisiyle geliştirilmiştir?

- (A) Karşılaştırma
(B) Tanık gösterme
(C) Sayısal verilerden yararlanma
(D) Benzetme
(E) Örnekleme

7. Ney, kamıştan yapılan ve üflenerek çalınan bir çalgıdır. Kamışın üzerine parmak delikleri açılır, üflenene uca ise başpare denilen bir parça takılır. Bu yalın çalgının sesi, farklı müzik türlerinde kendine yer bulmuştur. Örneğin tasavvuf müziğinde, klasik Türk müziğinde ve günümüzde bazı film müziklerinde neyin sesine rastlamak mümkündür. Neyzenler, nefeslerinin gücünü ve kamışa tuttıkları açığı değiştirerek sesin rengini ayarlar.

Bu parçada;

- I. tanımlama,
- II. örnekleme,
- III. benzetme

düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?

- (A) Yalnız I
- (B) Yalnız II
- (C) I ve II
- (D) I ve III
- (E) II ve III

8. Bir uygulamayı yüklerken karşımıza çıkan kullanım sözleşmeleri, çoğu zaman sayfalarca süren ve ağır bir hukuk diliyle yazılmış metinlerdir. Bunları sonuna kadar okuyan kullanıcı neredeyse yoktur; çoğumuz "Okudum, kabul ediyorum." kutusunu işaretleyip geçeriz. Oysa bu metinlerde kişisel verilerimizin nasıl kullanılacağı gibi önemli konular yer alır. Şirketler, sözleşmelerini kısa ve herkesin anlayacağı bir dille yazmak yerine bu karmaşıklığı sürdürmeyi tercih ediyor. Böylece önemli kararlar, okunmayacağı baştan bilinen satırların arasına gizlenmiş oluyor.

Bu parçada yazarın tutumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- (A) Uygulamalardaki yenilikleri övgüyle karşılayarak okurun da bu sevince ortak olmasını istemiştir.
- (B) Alaycı bir dil kullanarak okuru güldürmeyi ve konuyu hafife almayı amaçlamıştır.
- (C) Konu hakkında ne düşüneceğine karar veremediğini açıkça dile getirmiştir.
- (D) Sorunun çözümü konusunda umudunu yitirmiş, karamsar bir tavır takınmıştır.
- (E) Eleştirel bir tutumla, gözden kaçan bir soruna dikkat çekmiştir.

9. (I) Diş sağlığı, yalnızca güzel bir gülümseme için değil genel sağlığımız için de önemlidir. (II) Dişlerin günde en az iki kez ve her seferinde yaklaşık iki dakika fırçalanması önerilir. (III) Diş plağı, diş yüzeyinde biriken, bakterilerden oluşan yapışkan ve renksiz bir tabakadır. (IV) Fırçalanmayan dişlerde bu tabaka kalınlaşır ve zamanla çürüğe yol açabilir. (V) Fırçanın kılları kullanıldıkça yıprandığından diş fırçasının üç dört ayda bir değiştirilmesi tavsiye edilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde aynı düşünceyi geliştirme yoluna başvurulmuştur?

- (A) I ve III
- (B) II ve V
- (C) III ve IV
- (D) III ve V
- (E) IV ve V

10. Tren istasyona girdiğinde Hasan Efendi, kırk yıldır yaptığı gibi saatine baktı. Bu, emekli olmadan önce karşılayacağı son trendi; bu düdüğü sesini bir daha duymayacağını düşünerek içten içe hüznü. Yanında duran genç memur Selim ise yeni görevinin heyecanını saklamaya çalışıyordu. Ona göre bu küçük istasyon, büyük bir şehre atanmadan önce kısa bir duraktan ibaretti. İkisi de aynı perona bakıyor ama orada bambaşka şeyler görüyordu.

Bu parçadaki anlatıcıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- (A) Olayları yaşayan kişi, başından geçenleri kendi ağzından anlatmaktadır.
- (B) Anlatıcı, yalnızca dışarıdan görülebilen davranışları bir kamera gibi aktarmaktadır.
- (C) Anlatıcı, okura doğrudan seslenerek onu olayın içine çekmektedir.
- (D) Anlatıcı, birden fazla kişinin iç dünyasını ve düşüncelerini bilerek ilahî bakış açısıyla anlatmaktadır.
- (E) Anlatıcı, olayları tek bir kahramanın gözünden ve onun bildikleriyle sınırlı tutarak aktarmaktadır.